

ningen nära till hands, att ett visst område för dessa sedvänjor verkligen blifvit konstateradt, kanske äfven att det pekar på en speciellt från Uppsala (eller öfverhufvud sveafolket) utgången kult.

S. Lampa.

Kasken.

Jag reste som samlare i Skånebygd. Hade då en gång nöjet och förtroendet att få stiga upp på en rik själfägande bondes loft. Dylikt tillåtes annars icke gärna för en främling; *han* får icke blicka in i ens hemligheter och dolda rikedomar. Ty hvem vet, hvad en tocken »spelevinker» kan finna på!

Emellertid kom jag dit upp för en stupande trappa, trängde mig fram så småningom mellan malttunnor och brödhäckar, lårar och packkistor, aflagda kläder och stora skinnfällar samt tunga, digra sädeshögar, som buktade golflofttiljorna och buro tydliga spår af kattens ringdansar med rättorna.

Längst borta i ett hörn upptäckte jag i skum halfdager bland en del annan bråte en rätt sällsam persedel, höljd af många deçenniers damm. När jag fått den något så när afdammad, kom jag under fund med att det var en gammal ärevördig bondekask, lika förgäten som illa stukad, bärande årtalet 1808 å undersidan af den väl tilltagna skärmen.

För en ringa skärf blef den min, men den växte i värde, dess mer jag fick höra hans traditionella historia.

När bonden Truls Mickelsson i Hasselkull på senhösten väl inbärgat sin gröda, betalt sista dalern af sin skuld och hade sitt hemman gravationsfritt samt därtill några hundra daler på kistbotten, gick han med fröjd i själen bort till grannbyn och talade vid ärlige och beskedlige sockenskomakaren Rasmus Pålsson, att han måtte sy honom en hederskask.

— De' går väl för sig, mente Rasmus, spottade och vände på bussen, men jag må först sula och klacka min själasörjares stöflar som ja' nu ä' i tag med.

— De' gör de' samma; prosten har många par stöflar utom dessa. Kasta du dessa i kroken tills vidare och följ du me' mi' hem

strax. Du ska' slätt inte förlora på't. Utom din reela betalning får du en bra viska bladtabak till, som du kan fägnas di' me' hela vintern.

Rasmus Pålsson vågade ej streta emot. Han kunde nog behöfva en skäppa råg, en mark fläsk eller ett krus mjölk då och då till hushållet. Och se'n — löftet om den välsignade tobaken. Med ens kastade han därför stöflarna i vrån, packade sina sylar i lådan, tog den värsta smutsen af sig i tvättfatet samt drog vadmals-gåborts-kläderna på sig, hvarefter de barkade i väg till Truls Mickelssons gård.

Först vankades en starkare frukost med helan, halfvan och tersen. Se'n skar »mäster» till efter gråpappersmönster å det stora matbordet kaskens särskilda partier af tjock, välgarfvad oxhud. Därpå sammansyddes de med grof becktråd så bastant, som skulle det vara till domedag. Invändigt anbragtes fyra korsställda »stampar», att icke den halfalnsdjupa hufvudbonaden skulle sluka hela hufvudet utan hålla sig tillbörligt ofvanpå.

Lika stolt som en suverän bär sin krona på kröningsdagen, lika stolt bar Truls Mickelsson i Hasselkull sin nya kask till kyrkan följande söndag. Och därmed var den helgad för sitt ändamål.

Se'n bars den dagligen af sin ägare, då han satt i sin stuga eller promenerade i träskor på bygatan. Där gick Truls rak i nacken som en general, med tobaksbussen midt i munnen, spottade bredt och rakt framåt samt tittade hvarken till höger eller vänster. Dessutom hade han anspråk på att alla mötande, med undantag af prosten, fogden och länsmannen, skulle vördnadsfullt blotta sitt hufvud och buga sig djupt för honom, medan han själf besvarade hälsningen endast med en nådig nick. Han behöfde ju icke mer, hemmanet var skuldfritt och affärerna goda.

Då hade kasken sin ärofulla blomstringstid. Den var ett osvikligt tecken till rikedom, oberoende, högaktning, myndighet och själfständighet.

Med ägarens död föll äfven kasken, stukades och glömdes. »Det härligas lott är förgänglig.» I loftets mörkaste skräpvrå fick den sitt hvilorum. Någon gång under årens lopp nafsade råttorna till den, men den smakade dem icke, och därför fick den så gärna vara i fred.

Men i »uppståndelsen» mjuknade han upp i en vattenhink, återfick därpå sin ursprungliga form och ny tillvaro. Och nu yfves han så smått öfver sina anor bland nationskamraterna i Nordiska Museet.

Ludvig Reimer.

»Klockare-Magnusen».

Med anledning af en notis i Fataburen 1908 om bonadsmålaren »Klockar-Magnusen» i Härlunda, har museet genom kapten A. Qvistgaard på Hulevik, fått emottaga nedanstående intressanta meddelande, som låter oss i Klockar-Magnusen ana en mindre vanlig begåfning och ett af de många exempeln på allmogens ej utnyttjade intellektuella skatter.

Uppgifterna om »Klockare-Magnusen», Magnus Jönsson, från Härlunda i Kronobergs län, äro lämnade af hans dotter, 84-åriga änkan Anna Katarina Magnusdotter, backstugan Lilla Fridhem under Billarp, och upptecknade af organist V. S. Hultstrand i Härlunda den 16 maj 1909.

Magnus Jönsson, hvilkens fader, Jöns, och ene broder, Per, den ene efter den andre voro klockare i Härlunda, hvaraf Magnus fick namnet Klockare-Magnusen, föddes i juni 1789 på dåvarande torpet Qvarnholmen under Ellagölshult. I barndomen flyttade han med föräldrarna till torpet Petersborg under militiebostället Häradsmåla, där fadern dog. Vorden yngling, vistades han ett år i Karlshamn för att lära sig till snickare och fortsatte sedan som snickare och och målare ett par år i Nykyrke (= Allmundsryd) och därefter till sin död i Härlunda.

Vid omkring 30 års ålder gift med Märta Larsdotter i Vashult, bosatte han sig på dåvarande torpet Ängön under Vashult och flyttade därifrån till torpet Brånaslätt (= nuvarande lägenheten Husjölund) under Knoxhult, där både Magnus och Märta dogo, den förre år 1855. Af deras barn märkas ofvannämnda Anna Katarina och för flera år sedan afidne folkskolläraren i Västra Torsås församling Johannes Holmqvist. En son till Anna Katarina samt hans barn och